

– SAMMENHENG: Svein Kristensen påstår at tyveribander er en følge av svart arbeid. FOTO: ARE HARAM

Advarer mot svarte bander

Skattedirektøren har ikke tall, men tror svart arbeid baner veien for tyveribandene.

ARE HARAM
ARE.HARAM@FINANSAVISEN.NO

– Kommer rumenske tyveribander for å jobbe, eller kommer de for å stjele?

– Det vi vet, er at i en del saker med svart arbeid og skattekriminalitet, så er det ikke bare det skattemessige som blir tema for politiet. Personene er innblandet i mye annen kriminalitet også, sier skattedirektør Svein Kristensen.

HSH og Skatt øst gikk i går ut med advarselen om at økt bruk av svart arbeid legger grunnlag for utenlandske bander i Norge.

– Er du sikker på at det er en slik sammenheng?

– Jeg kan ikke her og nå dokumentere det, men svart arbeid består av et marked, hvor folk kjøper ulovlige tjenester, sier skattedirektøren.

– Vi mener det er all grunn til å være varsom med å kjøpe svart arbeid av mange grunner, også fordi man må være klar over sammenhengen med annen kriminalitet. Jeg legger vekt på hva politiet sier de erfarer.

Ikke økning

– Vet vi hvor stor andel av arbeidsinnvandringen fra øst som er relatert til svart arbeid?

– Nei, men vi hadde en undersøkelse i 2008, som viste at bruken av svart arbeid blant utlendinger ikke økte. Det var et positivt funn, synes jeg.

– Ville skattemoralen, og dermed et eventuelt problem med arbeidsinnvandring, svart arbeid og kriminalitet, vært mindre med enklere

MINI-CV

Navn: Svein Kristensen (64)
Stilling: Skattedirektør
Bakgrunn: Direktør i Skattedirektoratet, adm. Direktør i Rikstrygdeverket
Aktuell: Advarer om at svart arbeid åpner for utenlandske bander.

regler for småoppdrag?

– Vi har en ordning som dessverre ikke brukes mye. For småarbeid i hjemmet inntil 50.000 kroner, enten det er barnepass, rengjøring eller annet, slipper man arbeidsgiveravgift og trekker skatten med en gang. Dette er enkelt for arbeidstaker og privatpersoner, men brukes i altfor liten grad.

Skattemoral

– Hvordan påvirkes skattemoralen av den pågående runden med verdsetting av boliger for formuesskatten?

– Jeg tror at når folk ser at ting blir riktige enn i dag, og at det for de aller fleste ikke slår ut i økt formuesskatt, så vil det ikke ha noen negativ virkning på skattemoralen. Den politiske debatten om vi skal ha formuesskatt eller ikke, deltar vi ikke i.

– Er målet med denne verdsettingsrunden at skattegrunnlaget for boliger skal gjøres likt med markedsverdien?

– Nei. Jeg så at Hegnar har dratt en uttalelse fra meg til det absurde, at verdien skal settes lik markedsverdien, sier Kristensen.

– Jeg har sagt at vi skal ha mer samsvar med markedsverdien som grunnlag for å beregne ligningsverdien, som settes til 25 prosent av markedsverdien. Man må ta med hele setningen jeg sier, og ikke stoppe ved første komma.

Uproblemen

INDUSTRI: Professor Øyvind Bøhren, ekspert innenfor corporate governance, anser det som uproblematisk at Peter A. Ruzicka blir konsernsjef i Orkla.

HANNE STEENSNAES
HANNE.STEENSNAES@FINANSAVISEN.NO

Helt siden Dag J. Opedal meldte om sin avgang som konsernsjef i Orkla for to måneder siden, er det blitt spekulert i hvem som skal overta. Stein Erik Hagens høyre hånd, Peter A. Ruzicka, har den siste tiden blitt ansett som den mest aktuelle kandidaten.

Nå er imidlertid Ruzicka, ifølge VG, i ferd med å bli vraket, som følge av at andre aksjonærer har gitt uttrykk for at det er problematisk med en konsernsjef som står såpass nær den største eieren. Ruzicka har fulgt Hagen i hele hans karriere, sitter i Orkla-styret og er toppsjef i Canica.

– Bare fordeler

Øyvind Bøhren, professor i finansiell økonomi ved Handelshøyskolen BI, har forsket på corporate governance i mange år. I fem av årene var forskningsmidlene finansiert av Norges Forskningsråd og nettopp Canica, noe som ga BI muligheten til å sette i gang 15 prosjekter om eierstyring i norske bedrifter.

Professoren sier at han ikke har grunnlag til å uttale seg om Ruzickas egenskaper som leder, men at det i denne sammenhengen er to elementer av betydning i forhold til god eierstyring.

– For det første dreier det seg om en eventuell interessekonflikt mellom eierne og ledelsen. I forhold til denne konflikten er det en fordel at styreleder har høy eierandel og dessuten har observert daglig leder over lang tid før ansettelsen, sier han og legger til;

– At Hagen eier 23 prosent av Orkla og har arbeidet med Ruzicka i mange år er derfor en fordel for alle Orklas eiere og ingen særfordel for Hagen.

Ikke som Røkke

Den andre interessekonflikten Bøhren sikter til, dreier seg om forholdet mellom store og små eiere og i dette tilfellet mellom Hagen som største eier og de

andre eierne som en gruppe.

– Hagens 23 prosent er langt under simpelt flertall og gir heller ikke negativt flertall mot vedtektsendringer. Hagen har heller ikke stemmeflertall av noe slag i styret. Poenget er at Hagen eier forholdsvis mye, men ikke i nærheten av det

Røkke gjør i Aker-systemet, hvor konflikten mellom store og små eiere er åpenbar og stadig tilbakevendende.

Han mener derfor at Hagen ikke kan bruke noen formell makt til å la Ruzicka lede Orkla slik at det tjener Hagens interesser på bekostning av andre eiere.

Ingen argumenter mot

Ifølge Bøhren kunne det imidlertid oppstått problemer hvis Hagen fortsatt eide Rimi, eller andre bedrifter Orkla handler med.

– Da kunne andre Orkla-eiere frykte at Rimi fikk fordeler av Orkla, som lave priser, fordi Hagen utøvde skjult press på daglig leder. Etter det jeg kjenner til eier ikke Hagen lenger bedrifter hvor noen slike transaksjoner ville vært mulig.

Professoren finner ingen klare argumenter fra corporate governance-faget som taler mot at konsernsjefen har tette relasjoner til den største eieren i dette tilfellet.

– Og da er jeg ekstra kritisk, ettersom det i stor grad er Canicas fortjeneste at vi har kunnet bygge opp kompetanse på dette fagområdet, sier Bøhren.

OVERTAR ETTER OPEDAL?
Peter A. Ruzicka.
FOTO: SCANPIX

UPROBLEMATISK: Professor Øyvind Bøhren ser ingen problemer ved at Peter A. Ruzicka overtar som konsernsjef i Orkla, til tross for båndene til Stein Erik Hagen. FOTO: SCANPIX

matisk med Ruzicka

PROFESSOR ØYVIND BØHREN

FLERE KANDIDATER: Både Torkild Nordberg (f.v.) og Bjørn Wiggen skal være aktuelle til konsernsjefstillingen i Orkla. Her med avtroppende konsernsjef Dag Opedal. FOTO: SCANPIX

Tror på intern kandidat

Flere analytikere påpeker at Orkla har tradisjon for å bringe frem interne lederkandidater.

I tillegg til Peter A. Ruzicka, har det vært spekulert i Bjørn Wiggen som ny konsernsjef i Orkla. I dag leder Wiggen Orkla Sapa.

– Tradisjonen tilsier at det kommer en intern kandidat. Orkla har et slagord som heter «developing people – creating value», samtidig som de er gode på lederutvikling. Starter du i Orkla, kan du nå toppen, noe som nok er et viktig innsalgspunkt for selskap, sier Per Haagensen, analytiker i Fondsfinans.

– Ved å velge en ekstern kandidat vanner man ut noe av verdien av ordspråket. Samtidig har en hver bedrift behov for at det kommer inn noen fra utsiden som ser ting på en annen måte.

Ifølge VG ansees også Torkild Nordberg, konserndirektør i Orkla Brands, som aktuell.

Ulike oppfatninger

Haagensen påpeker at selv om Orkla har en stor aksjonær, har selskapet en spredt aksjonærbase og det vil være forskjellige oppfatninger om hvem som passer best.

Eivind Bergkåsa i Arctic Securities er av samme oppfatning.

– Orkla har tradisjon for å ha en veldig sterk ledelseskultur, og for å bringe frem interne lederkandidater.

– Slik jeg vurderer det er det også denne gang interne lederkandidater som er vel skikket til stillingen, men det er opp til valgkomiteen og styret å veie de ulike kandidatene og egenskapene opp mot hverandre, sier Bergkåsa.

En tredje analytiker Finansavisen var i kontakt med i går mener det viktigste er at konsernsjefen kan drive de ulike divisjonene godt.

– Når det gjelder verdiutviklingen, er det to ting som er av betydning. For det første gjelder det å oppnå de beste verdiene for virksomhetene de skal selge. For det andre skal de videreutvikle Sapa.

OPUS
REKRUTTERING

Leie eller rekruttere?

- CFO / Økonomidirektør
- Økonomisjef
- Business controller
- Regnskapssjef
- Konsernregnskapssjef

OPUS Rekruttering AS
Henrik Ibsens gate 100, Solli, Oslo
Telefon 22 83 77 50
www.opus-rekruttering.no

Roald Wallestad Daglig Leder Tlf 90 15 63 56
Morten Dreyer Partner Tlf 97 97 55 12

